

Základní škola a Mateřská škola Doudleby nad Orlicí

Školní vzdělávací program:

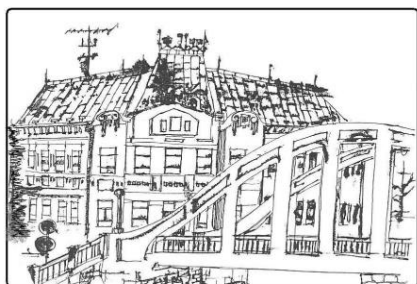
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

„CÍLEM PRIMÁRNÍ PREVENCE JE ZVÝŠENÍ ODOLNOSTI DĚTÍ A MLÁDEŽE VŮČI SOCIÁLNĚ- NEŽÁDOUCÍM JEVŮM. PŘEDEVŠÍM VÉST DĚTI KE SPRÁVNÝM POSTOJŮM VŮČI ZÁTĚŽÍM A PROBLÉMŮM.“

ZÁŘÍ 2024

ZPRACOVALA : Mgr. Ivana Macháčová

SCHVÁLIL : Mgr., Bc. František Klapal, ředitel školy

Obsah:

Úvod:	3
1.1. Charakteristika školy	3
1.2. Podklady v legislativě	3
2. Vlastní MPP	4
• Cíle našeho MPP	4
• Metody práce	6
• Zařazení MPP do jednotlivých předmětů	6
• Školní a mimoškolní aktivity	9
• Vzdělávání pedagogických pracovníků	11
• Spolupráce s rodiči, místními spolky a organizacemi	11
• Spolupráce s odbornými institucemi	12
3. Závěr	14

1. Úvod:

Rizikové chování patří mezi způsoby chování společensky nepřijatelné, které v celé své šíři značně ohrožují především mládež v kritičtějších obdobích – tj. v období puberty a dospívání, ale obecněji jsou rizikem, které negativně ovlivňuje základní hodnoty jedince, rodiny i celé společnosti.

Mezi tyto jevy patří:

- užívání návykových látek (od zdánlivě nevinného kouření, přes alkoholické nápoje, drogy až po zneužívání léků)
- šikana
- závislost na virtuálních drogách (počítačové hry, televize a video)
- patologické hráčství (gambling)
- vandalismus a jiné formy násilného chování
- kriminalita a delikvence
- intolerance, rasismus a xenofobie

V současné době se zdá, že nejenže počet těchto jevů narůstá, ale dostává se stále k nižším a nižším věkovým kategoriím. Je naprosto nezbytné, aby se společnost pokusila těmto jevům nejen bránit, ale co nejvíce zamezit. Významnou úlohu zde hraje široká a řádná informovanost veřejnosti, která nutně musí začít již od útlého věku dětí a mládeže. Nezastupitelné místo zde mají i základní školy.

1.1. Charakteristika školy

Základní škola Doudleby nad Orlicí leží v podhůří Orlických hor v okrese Rychnov nad Kněžnou, který náleží Královéhradeckému kraji. 1. – 9. ročník **234** žáků. Ve čtyřpatrové budově je 13 tříd pro jednotlivé ročníky, multimediální učebny, počítačová učebna, jazyková učebna. Tělocvična je plně využívána hodinami tělesné výchovy i mnohými sportovními organizacemi.

1.2. Podklady v legislativě

Minimálně preventivní program je zpracován na základě zákona č. 561/2004 Sb., Školského zákona a příslušných prováděcích předpisů (zejména vyhlášky č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami); zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 94/1963 Sb., o rodině ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými

látkami; Listiny základních práv a svobod; Úmluvy o právech dítěte a dalších zákonných předpisů ČR.

2. Vlastní MPP

2.1. Cíle našeho MPP

Na naší škole vznikl preventivní tým. Jeho členy jsou František Klupal – ředitel školy, Lenka Jenišťová – zástupkyně ředitele, Ivana Macháčová – školní metodik prevence, Blanka Drtinová – výchovna poradkyně.

Cílem školy je i nadále primární prevence a posilování odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. K tomu je zapotřebí soustavně a dlouhodobě zapojovat všechny pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance školy a ve zvýšené míře žáky zejména vyšších ročníků. Za základ považujeme informovanost žáků v hodinách jednotlivých výchovně-vzdělávacích předmětů vycházejících z jednotlivých témat zapracovaných do tematických plánů. Důraz je položen na práci všech třídních učitelů, kteří mohou výraznou měrou ovlivňovat své žáky, jejich postoj, chování ke školnímu majetku, toleranci, spolupráci a vzájemné úctě, to vše na neformální bázi při komunikaci se žáky. Jsme si vědomi, že významnými pomocníky v plnění našich cílů jsou samotní žáci. Budeme se snažit vést žáky k vhodnému využívání volného času. Žáci mají k dispozici nástěnku, kde najdou potřebné informace.

Za priority naše škola považuje ve všech devíti ročnících:

- **zabránit záškoláctví**
  - důslednou kontrolou žáků a dodržováním pravidel pro způsob omlouvání daných školním řádem
  - užší spoluprací s rodinou
  - ve spolupráci s dětskými lékaři
  - spoluprací se sociálním odborem MÚ v Kostelci n. O.
- **prevence kouření a požívání omamných látek a drog**
  - soustavným a opakovaným poukazováním na skryté nebezpečí, které s sebou přinášejí (v hodinách, nástěnky)
  - besedy a vzdělávací akce
- **udržet a upevňovat přátelské vztahy mezi žáky, bez projevů rasismu a xenofobie, zamezovat šikaně**
  - práce s problematickými jedinci, skupinou žáků či celými třídními kolektivy

- spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou
- **vychovávat žáky k tomu, aby si vážili svého i majetku ostatních a zabránit tak ničení soukromých a školních věcí**
- **v letošním školním roce pedagogická**

Žák vstupuje do areálu školy s vypnutým mobilním telefonem a jiným ICT zařízením a nepoužívá je při vyučovacích hodinách, o přestávkách, ve školní jídelně a školní družině. Žák smí použít mobilní telefon pouze na pokyn vyučujícího v souvislosti s výukou. Dál v nejnútnejších případech pro kontakt se zákonným zástupcem, a to se svolením pedagogického pracovníka. Po odchodu z areálu školy si žák může mobil opět zapnout.“

Cílem MPP na naší škole je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, k získávání dovedností a návyků v oblasti komunikace, tolerance, důvěry, vzájemné úcty a sebeúcty, vytváření bezpečného prostředí a dobrých vztahů s rodiči. Snažíme se ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Po pěti letech by děti měly umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organizmus
- orientovat se v problematice závislosti

- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

2.2. Metody práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod práce využívány také další metody, které se osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu bude probíhat mezipředmětově.

Používané metody práce:

- Výklad - informace
- Samostatná práce – výtvarné práce, koláže, slohové práce, referáty, projekty
- Besedy – pozvání odborníci, diskuze
- Sociální hry, komunikační hry, hraní rolí, obhajoba názoru, trénování způsobů odmítání drogy
- Párová, skupinová práce ve třídě
- Skupinové práce napříč třídami – projekty, sportovní hry

2.3. Zařazení MPP do jednotlivých tříd a předmětů

I. Stupeň

Třída	Předmět	Téma	Měsíc
1.	Čj sloh	Jsem školák- třída o přestávce Formy vhodného chování Život v rodině Člověk a zdraví – osobní hygiena Člověk a příroda	Září Říjen Listopad Únor Červen
2.	Čj čtení	<u>Romové a jejich odlišná kultura</u>	Listopad

		Rozpoznání domácího násilí	
3.	Prvouka Čj čtení	Domov Pečujeme o své zdraví Rasismus, šikana	Říjen Červen Listopad
4.	Člověk a jeho svět – vlastivěda Čj čtení Čj sloh ČJS - přírodověda	ČR – vláda, parlament, zákony, dětská práva Hraniční přechody, otevřené hranice v EU, rasismus O bezohledném slonovi /bezohlední lidé/ příслови a rčení Rozhovor, omluva Význam části kvetoucích rostlin pro člověka - nebezpečí drog	Září Říjen Říjen Leden Duben
5.	ČJS – Př Rv Př – VI	Lidské tělo, zdraví člověka, vztah k životnímu prostředí /vandalismus/ Stravování, příprava jídelního stolu /poruchy příjmu potravy/ Lidské rasy, vztahy mezi národy	Březen Duben Prosinec Květen Duben

II. stupeň

Předmět	Třída	TÉMA	Měsíc
Výchova ke zdraví	6.	Komunikace v rodině Mezigenerační konflikty Rozvoj kladných partnerských vztahů Zdravá výživa, pohybové aktivity Prevence zneužívání návykových látek	Listopad Prosinec Únor Květen
	7.	Zásady zodpovědného sexuálního chování Metody antikoncepce Tělesná a duševní hygiena Výživa a zdraví, pohyb a zdraví	Říjen Listopad Únor Březen - červen
	8.	Vliv rodičů, vrstevníků, školy a médií na jedince Manipulativní vliv náboženských sekt Asertivní chování	Říjen Prosinec Prosinec Leden Únor

		Závislost na návykových látkách Sexuální kriminalita Formy a stupně individuálního násilí Sexualita a zákon Centra odborné pomoci, linky důvěry	Březen Duben Červen
Výchova k občanství	6.	Naše škola – sestavení pravidel chování Režim dne Zloději času Hodnotový žebříček Národnostní menšiny, rasismus, xenofobie, extremismus	Září Říjen Listopad Prosinec Červen
	7.	Základní pravidla společenského chování Vandalství Desatero zacházení s majetkem Aktivní a pasivní zábava Právo a morálka Trestní, občanský a obchodní zákoník Zákon o rodině	Září Listopad Březen Duben Červen
	8.	Člověk a dospívání Hledání nového naplnění života Šikana, komunikace, asertivní jednání, promiskuita, sexualita Zdravý způsob života, zásady zdravé výživy Náhražky smyslu života, volba povolání	Září Říjen Listopad Prosinec Leden Únor - březen
	9.	Spolupráce lidí Listina základních práv a svobod Sociální péče a sociální politika státu Výchova k demokracii Nebezpečné náboženské společnosti, hnutí a sekty	Září Říjen Květen Červen
Chemie	9.	Uhlovodíky Deriváty uhlovodíků Chemie a společnost	Leden Březen Květen
Přírodopis	6.	Houby	Červen
	7.	Botanika – čeleď makovité	Květen
	8.	Biologie člověka – soustavy Návykové látky, AIDS	Leden -březen

Matematika	8.	Výrazy – slovní úlohy Rovnice – slovní úlohy	Březen Duben
Německý jazyk	8. 9.	Denní program Volný čas, koníčky	Listopad
Informatika	6. – 9.	Patologické hráčství Nebezpečí z internetu Počítačová kriminalita	Průběžně
Dějepis	6. – 9.	Rasismus, xenofobie, zneužívání drog	Průběžně
Zeměpis	6.	Afrika – obyvatelstvo, sídla	Duben
	7.	Amerika – obyvatelstvo, USA Asie, Blízký východ, jižní Asie Evropa - obyvatelstvo	Listopad Únor, březen Červen
	8.	Česká republika - vývoj	Únor
	9.	Politický zeměpis – ohniska neklidu v současném světě Obyvatelstvo – lidské rasy, náboženství ve světě	Květen
Český jazyk a literatura	6. – 9.	Slohové úvahy na téma šikana, alkohol, partnerství, ... Radek John, Karel Poláček, Karel Čapek	Průběžně

2.4. Údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti

Akce školy ve školním roce 2024/2025:

Září 2024: 6. tř., seznamovací pobyt
tréninky na dopravním hřišti
atletické závody 6. - 9. třída Kostelec nad Orlicí
návštěva SOŠ Vocelova HK - 9. třída
videoprojekce Kostelec nad Orlicí – 6. – 9. třída-Chile
Pěšky do školy – celostátní projekt, projektový den ve škole

Říjen 2024: tréninky na dopravním hřišti v Rychnově n. Kn.
okresní kolo dopravní soutěže
okresní kolo ve florbalu
Vlny – kino Kostelec nad Orlicí – srpen 1968

Listopad 2024: Martinské skákání
turnaj ve florbalu
vánoční dílny, slavnostní rozsvícení vánočního stromu

Únor 2025: přehazovaná dívky - 6., 7. třída

Březen 2025: lyžařský kurz – 7. třída
běžecký kurz – 6. 9. třída - výběr
vybíjená – 6. třída
přehazovaná dívky : 8. – 9. třída

Duben 2025: archeopark Všestary – 6. třída

Květen 2025: výběr žáků ZŠ, trénink na dopravním hřišti
turnaj v minifotbalu - McDonald's Cup- žáci 1. stupně
zájezd do Rakouska – Vídeň – 9. a 8. třída

Červen 2025: – cyklistický kurz – 8. třída, Stříbrný rybník
turistický kurz – Sněžka – 6. třída
vodácký kurz – 9. třída
slavnostní vyřazení žáků 9. tř.

- V tomto školním roce proběhne celoškolní preventivní program ve spolupráci s Policií ČR - por. PhDr. Jaroslav Matoušek, MBA, LL.M. komisař
- 1. – 3- třída – Práce Policie ČR a IZS
- 4. – 7. třída – Bezpečně v kyberprostoru
- 8. - 9. třída – Návykové látky, AMOK – aktivní útočník

Akce školní družiny:

Školní družina pod vedením Dany Petrové se ve velké míře již několik let podílí na spolupráci školy s rodiči a p. vychovatelka připravuje mnoho pěkných akcí. Školní družina spolupracuje s místní knihovnou, a to především akcí Počteníčko a každoročně se koná Noc s Adersenem. Dále školní družina spolupracuje s dalšími místními organizacemi – například s myslivci – sběr kaštanů, přednášky, videoprojekce.

Žákům školy jsou v letošním školním roce nabídnuty kroužky:

- Paličkování – B. Drtinová
- Keramika – E. Hořčíčková

- Pěvecký sbor – K. Čížinská
- Florbal – H. Handlová
- Zdravotnický kroužek – L. Jenišťová

2.5. Vzdělávání pedagogických pracovníků

Všichni pedagogičtí pracovníci se pravidelně účastní vzdělávání v oblastech pro ně potřebných v předmětech, které vyučují. Vzdělávací akce jsou vždy plánovány na jedno pololetí dle nabídky a po konzultaci s vedením školy. Kromě tohoto vzdělání jezdí učitelé na akce, které se týkají problémů tříd a určitých žáků.

2.6. Spolupráce s rodiči, místními spolky a organizacemi

Naší snahou je zapojení rodičů do života a chodu školy. Zveme rodiče na akce pořádané školou. Rodiče jsou osloveni při pořádání projektových dnů.

Informujeme rodiče o dění ve škole na třídních schůzkách, v konzultačních hodinách, v ŽK, na internetových stránkách školy apod. Zajišťujeme rodičům přístup k základním materiálům. Na škole pracuje třetím rokem školská rada, kde jsou tři zástupci z řad rodičů.

Spolupráce s místními organizacemi a spolky:

Naše škola je členem ČASPV /Česká asociace sportu pro všechny/ . Žáci se pravidelně a s pěknými výsledky zúčastňují následujících sportovních aktivit:

- Únor, březen zimní pětiboj – školní, okresní a krajské kolo
- Květen atletický čtyřboj – okresní a krajské kolo
- Září, říjen přehazovaná
- Listopad Martinské skákání

Mnoho dětí školy je zapojeno v následujících organizacích:

TJ Velešov Doudleby nad Orlicí /kopaná/, Sokol /cvičení, odbíjená/, SDH, V našem městě se nenachází dům dětí a mládeže, ale žáci mají možnost navštěvovat některý z mnoha nabízených kroužků v DDM v Kostelci nad Orlicí, Vamberku a Rychnově nad Kněžnou.

• Spolupráce s odbornými institucemi

- Mgr. Ecaterina Zaporojan – školní psychologka
- Mgr. Kristýna Rykrová – speciální pedagog
- MUDr. Zdeněk Abel – časté absence omlouvané ze zdravotních důvodů

- Pracovnice IPS ÚP Rychnov nad Kněžnou Mgr. Eva Buňatová – profiorientace
- MUDr. Zdeněk Abel – časté absence omlouvané ze zdravotních důvodů
- Pracovnice PPP Rychnov nad Kněžnou – vyšetření žáků s problémovým chováním, potvrzení LMD, školní zralosti
- PPP – p. Ženatová, 494 535 476, ppprychnov@seznam.cz
- Protidrogový preventista – p. Serbousková
- Podorlická autoškola J. Myšák – dopravní výchova a soutěže
- Policie ČR – Kostelec nad Orlicí
- DDM v Kostelci nad Orlicí 494 323 783
- DDM ve Vamberku 494 541 545
- DDM v Rychnově nad Kněžnou 494 535 680
- MÚ Kostelec nad Orlicí – Odbor soc. věcí, 494 337 210

- Mgr. Lucie Arnoštová
- referentka (sociálně-právní ochrana dětí
- mobilní: 777 480 969
- Jitka Rolečková, DiS.
- referentka (kurátor pro mládež)
- mobilní: 771 271 927
- Policie České republiky Okresní ředitelství Rychnov nad Kněžnou
por. PhDr. Jaroslav Matoušek, MBA, LL.M.
komisař
- +420 974 536 208
+420 725 083 407
jaroslav.matousek5@pcr.cz "
- MÚ Rychnov nad Kněžnou – OSPOD:
- Mgr. Barbora Hostinská –
- 494 509 412, 778 974 983, e-mail: Barbora.Hostinska@rychnov-city.cz
- Mgr. Alena Kloučková kurátor pro děti a mládež,
- tel.: 494 509 403, 775 475 169 e-mail: Alena.Klouckova@rychnov-city.cz

- Linka bezpečí 800 155 555

3. Závěr

Tento preventivní program je základem pro naši práci ve škole v oblasti rizikového chování v tomto školním roce. Vychází ze současných problémů, které se ve škole vyskytují. Velkým problémem jsou vzájemné vztahy mezi žáky především na 2. stupni, ničení školního i svého majetku, kouření a lhaní i u žáků 1. stupně. Za velmi závažné považujeme nárůst agresivity a projevů vandalismu mezi dětmi. Naše škola se rovněž zaměřuje na spolupráci starších žáků s mladšími například při sportovních akcích. Naším cílem je také kladení důrazu na nutnost spolupráce rodičů se školou a to hlavně u sociálně slabých rodin.

Velkou výhodou spatřuji ve vstřícnosti mezi vedením školy a ostatními učiteli a učiteli navzájem, v ochotě všech pedagogických pracovníků podílet se na řešení rizikového chování.